

KRONIEK.

BOEKBESPREKING.

TOP NAEFF, *Voorbijgangers*, Amsterdam, Van Holkema & Warendorf, 1925.

Top Naeff in haar verschillende stemmingen, geestesgesteldheden of — om het modernste woord te gebruiken — zielestaten. Tezamen geven deze verhalen — twee zeer korte en drie tamelijk lange — een zuiver en volledig beeld van deze bewonderenswaardige novelliste. Haar goeden smaak toonde zij bovendien door de rangschikking — die is als van een subliem menu: de, toch al zeer onderscheiden, substantieele gerechten worden door een paar lichtere, en zoetere, toespijzen uiteengehouden. Laat ik mij, bij deze uitteraard vluchtige bespreking, tot de hoofdschotels mogen bepalen; het zijn de drie verhalen *In den Avond*, *Passanten* en *Beurtvaart*.

In den Avond is de fijne teekening eener zeer delicate verhouding tusschen een emeritus-predikant en zijn sinds lang overleden vrouw. Deze vrouw, ofschoon dan sinds lang overleden, is de eigenlijke hoofdpersoon. Haar portretten vertegenwoordigen haar. Zij is voortdurend in onze gedachte. De emeritus-predikant n.l., thans niet meer door zijn ambt genoodzaakt den halven heilige en zielkundige specialiteit te spelen, is zich zelf met andere oogen gaan zien. Zichzelf, en de moraal een beetje, en... misschien ook die sinds lang overleden vrouw. Maar zulke gedachten laat hij niet gemakkelijk toe. Er is een diepe verteederling des harten noodig om hem zoover te brengen. Welnu, deze verteederling des harten overkomt hem. Zijn schoondochter, een lieflijk wezentje, wier man, de fanatieke geleerde en communist, tijd noch aandacht voor haar heeft, ontmoet te zijnen huize, herhaaldelijk, een frisschen jongen kerel van heel ander kaliber. Hartstochtelijk vliegenier en boeiend verteller. En waarachtig, bijna betrap de gewezen dominee zich erop deze ontmoetingen te willen bevorderen, ja te wenschen dat die twee nu ook maar... Hoho! De gedachteflits is gelukkig geen echte wensch geworden. Maar wel is de, misschien al vroeger gerezen twijfel, of niet zijn sinds lang overleden vrouw, immers ééns in ongeveer gelijke omstandigheden als nu het schoondochtertje... Er zijn nu eenmaal gedachten die men beter doet niet te voltooien. Vooral niet wanneer men ze nog slechts denken kan ten overstaan van... portretten.

Zonder iets van spot, maar met wel zeer fijnen humor, in werkelijke liefde n.l. en teeder begrip, heeft Top Naeff ons dit, inderdaad geheel door avondstemmingen beheerschte verhaal gegeven. Een aanwinst van groote waarde voor onze aan goede novellen immers geenzins overrijke litteratuur.